

Kdyby dlužníci peněžního ústavu, který jest v takové finanční situaci, postupovali tak, jak to nyní učinili žalobci, mohl by zamýšlený účel zákona o příročí býti ohrožen, ba i zmařen (§ 879 obč. zák.).

Třeba zákon nemá v tom směru žádného ustanovení, nutno v takových případech postupovati v duchu a v intencích zákona na ochranu peněžních ústavů a jejich věřitelů.

Není-li kompensace za příročí povolena, když dlužník peněžního ústavu nabytí vzájemné pohledávky před povolením příročí a v době jejího nabytí věděl neb věděti musil, že peněžní ústav je nezpůsobilý platiti, musí to obdobně také platiti za jinak stejných podmínek o kompensaci přímo před povolením příročí, nemá-li býti účel vzpomenutého zákona zmařen.

Přisuzuje-li se rozepře s vyloženého právního hlediska, které odpovídá úmyslu zákonodárce, není žalobní nárok důvodný, zejména uváží-li se, že žalobci nabyli pohledávek žalované přímo před povolením příročí a toliko ve zřejmém a nepopřném úmyslu zjednat si možnost započtení s pohledávkou žalované zajištěnou na jejích nemovitosti.

Čís. 16779.

Úkon vládního komisaře obce (§ 106 čes. obec. zřiz.), jímž má obci vzniknouti závazek, jež je nutno krýti mimořádně zápůjčkou, nenáleží k úkonům běžné správy obecní.

Vládní komisař, který bez příkazu nadřízených orgánů zadává přípravné práce na stavbu nové školní budovy, nezavazuje tím platně obec.

(Rozh. ze dne 4. března 1938, Rv I 680/37.)

Proti žalobě, kterou se žalující záložna jako postupnice architekta B-a domáhala na žalovanou obec zaplacení 60.176 Kč 54 h s přísl. za vypracování projektu a stavebního elaborátu na stavbu školy v Ř., objednané u něho dne 18. září 1931, namítla žalovaná obec, že arch. B-ovi zadal ony práce vládní komisař Josef H., který k tomu podle § 106 čes. obec. zřiz. nebyl oprávněn, neboť opatření takové nelze pokládati za běžnou záležitost, k jakým jest jedině vládní komisař oprávněn, že provedení stavby nebylo usneseno, nebyla pro ni žádná úhrada v rozpočtu a žalovaná neměla tedy ani příkazu k stavbě školy od nadřízených úřadů, takže jednání vládního komisaře není pro žalovanou obec závazné. Žalobu zamítly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

důvodů:

Výtka neúplnosti řízení podle § 503 č. 2 c. ř. s. není vlastně provedena podle zákona, protože dovolatelka neuvádí určité skutečnosti,

jež neprovedenými důkazy měly býti dokázány a jež by odůvodňovaly závěr, že přípravné práce zadané architektu B-ovi smlouvou ze dne 18. září 1931 byly pro nezbytnost stavby školy nutné a neodkladné. Pro neprovedení oněch důkazů, jimiž dovolatelka chce dolíčiti neodkladnost a nutnost stavby školy, nestalo se řízení odvolacího soudu neúplným. Ani z toho, že prý stavba školy byla jednou z nejnaléhavějších otázek obecní administrativy a že okresní školní inspektor hrozil zavřením školy, nebude-li se stavbou nové školní budovy započato, nelze totiž ještě dovoditi, že přípravné práce spojené se stavbou školy, zejména práce podle smlouvy z 18. září 1931, nedopouštěly vůbec odkladu pro přímo hrozící neodvratnou škodu. Vždyť postavení školy bylo žalované obci nařízeno teprve v roce 1934. Dovolatelka dále ani netvrdí, že již před tím dostal vládní komisař od nadřízených orgánů úřední příkaz aspoň k přípravným pracím. Nebylo dále dokázáno, že se obec svým zastupitelstvem usnesla dříve, než byl vládní komisař obci dosazen, na stavbě školy platně, zejména ve smyslu § 10, odst. 3, zák. č. 329/1921 Sb. z. a n. v postupu vládního komisaře nelze proto spatřovati jen provádění platného již rozhodnutí žalované obce. Tím méně lze spatřovati v rozhodnutí vládního komisaře akt běžné správy obecní, když obci měl vzniknouti závazek, jež bylo nutno krýti mimořádně zápůjčkou. Nezáleží proto již na tom, zda si vládní komisař obstaral úhradu k provedení tohoto rozhodnutí, jež jest jinak pokládati rovněž za opatření rozpočtové ve smyslu § 10, odst. 3, zák. č. 329/1921 Sb. z. a n. Poněvadž vládní komisař překročil podle toho meze oprávnění daného mu předpisem § 106 čes. obec. zřiz., nemohl svým rozhodnutím obec platně zavázati.

Co se týká uznání zažalované pohledávky žalovanou obcí, jest uvést, že k uznání žalovanou obcí vůči architektu B-ovi mohlo dojiti jen projevem, jenž by byl vyžadoval náležitostí předepsaných § 55 čes. obec. zřiz. za toho dalšího předpokladu, že jest kryt usnesením obecního zastupitelstva, při čemž by zastupitelstvo musilo přihlížeti též k předpisům o úpravě finančního hospodářství obce, zejména k předpisu § 10, odst. 3, zák. č. 329/1921 Sb. z. a n. Uvedených formálních náležitostí nemá dopis ze dne 3. března 1932, jež dovolatelka předložila k důkazu; také pro akcesorickou povahu uznání nemohlo dojiti k uznání dluhu, jenž vůbec právně neexistoval.

Čís. 16780.

Vládní komisař obce (§ 106 čes. obec. zřiz.) není bez příkazu nadřízeného orgánu oprávněn uzavřít smlouvu o koupi nemovitostí za cenu, která měla býti uhrazena zápůjčkou.

Taková smlouva se nestala pro obec závaznou tím, že byla dohlédacím úřadem podle § 23 zák. č. 329/1921 Sb. z. a n. schválena; ta-